

Základná umelecká škola v Strážskom

História a súčasnosť

1971 - 1976

5

detašované pracovisko
EŠU Michalovce v
Strážskom

1976 - 2026

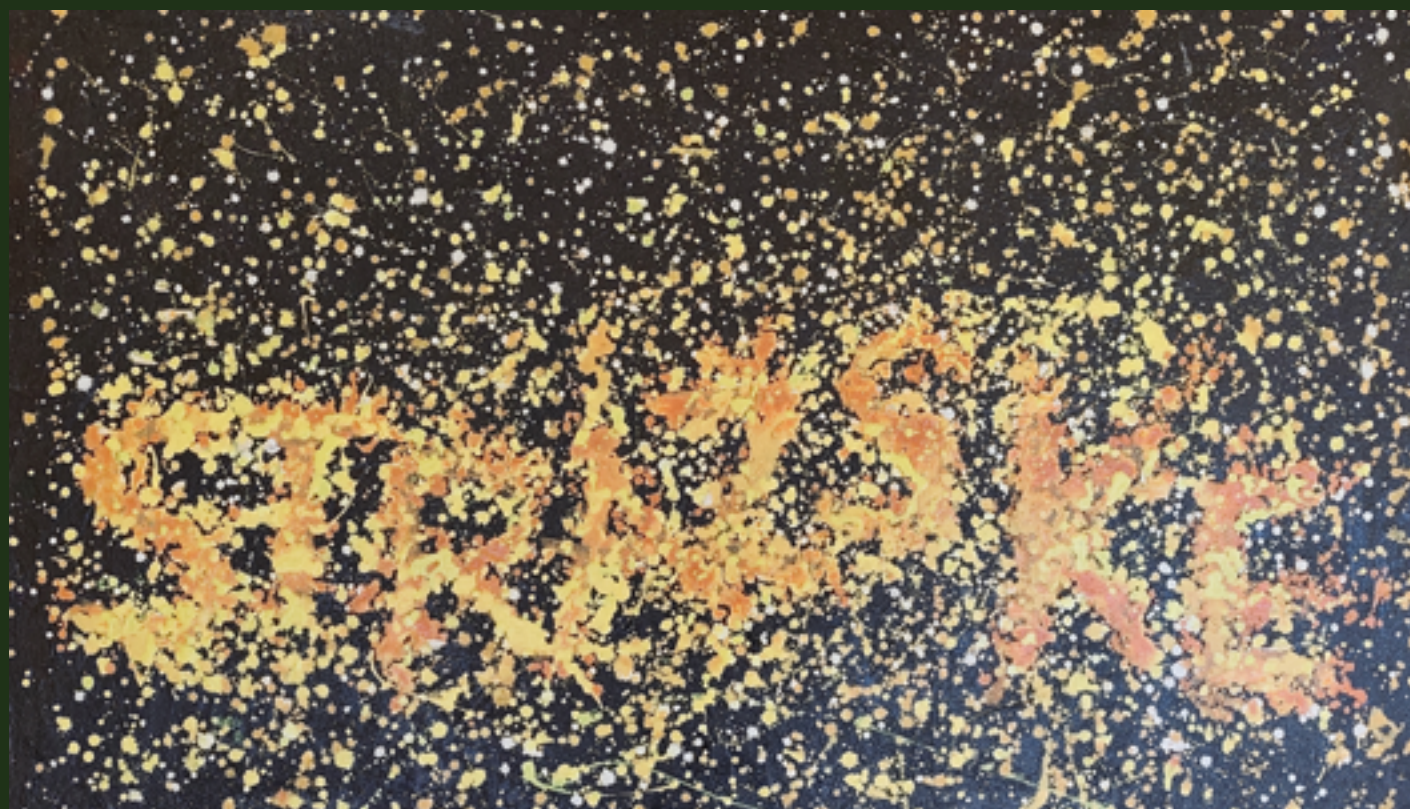
50

samostatne zriadená ľudová škola
umenia, neskôr Základná umelecká
škola v Strážskom

„Ani talent bez vzdelania, ani vzdelanie bez talentu nemôže vytvoriť dokonalého umelca.“

Marcus Vitruvius Pollio

Matej a Juraj Kolibáb - hviezdna obloha nad mestom 2026

1. Vznik a historický vývoj školy

V septembri v školskom roku 1971/1972 bola z pôvodného hudobného kurzu v Strážskom zriadená detašovaná trieda pri Ľudovej škole umenia (ĽŠU) v Michalovciach. Vyučovanie prebiehalo v priestoroch U1 a v tom čase akordeónovú triedu viedol jediný učiteľ – Vladimír Kunca.

V školskom roku 1973/1974 vznikla s postupným príchodom ďalších pedagógov samostatná pobočka ĽŠU Michalovce v Strážskom. Vyučovala sa tu hra na akordeón, husliach a dychových nástrojoch. Pobočka sídlila v budove U2, kde sa postupne rozvíjala jej činnosť aj materiálne zabezpečenie. Významným míľnikom sa stal školský rok 1976/1977, kedy vznikla samostatná ĽŠU v Strážskom a jej prvým riaditeľom sa stal Vladimír Kunca. Práve týmto krokom sa začala písať polstoročná samostatná história umeleckého vzdelávania v našom meste.

2. Obdobie rozkvetu, súbory a kultúrna stopa v regióne

Obdobie ďalšieho rozvoja bolo časom skutočného rozkvetu školy. Zásluhou obetavých učiteľov a ich schopnosti vyučovať hru na viacerých nástrojoch sa ponuka štúdia výrazne rozšírila. Na škole sa vyučovala hra na klavír, akordeón, husle, violu, kontrabas, zobcovú flautu, priečnu flautu, klarinet, trúbku, lesný roh, cimbal, ako aj tenorový a barytónový spev. Vďaka širokej palete vyučovaných nástrojov vznikli na škole rôzne umelecké telesá: Detská ľudová hudba, malý dychový orchester, zmiešaný orchester a komorné zoskupenia. Detská ľudová hudba pod vedením Ivana Žecika bola dlho prvou a jedinou v okrese. Na rôznych súťažiach v rámci

Slovenska dosahovala popredné umiestnenia a pravidelne reprezentovala školu na krajských i celoslovenských folklórnych festivaloch (Východná, Senec). ĽŠU v Strážskom zároveň položila základy prvých vianočných koncertov v Michalovskom okrese, z ktorých sa stala krásna a trvalá tradícia. Výchovno-vyučovacie výsledky prezentovali žiaci na pravidelných koncertoch a okresných či celoslovenských súťažiach. V školskom roku 1982/1983 nadviazala škola družobnú spoluprácu s ĽŠU Sobrance, v rámci ktorej organizovala recipročné koncerty. Mimoriadny bol aj podiel pedagógov na rozvoji kultúrno-spoločenského života v Strážskom i v okrese Michalovce. Ivan Žecik pôsobil ako predník ľudovej hudby FS Zemplín a umelecký vedúci okresného komorného orchestra, Lubomír Buraš bol členom FS Zemplín a Nadežda Biľová aktívne sprevádzala hudobníkov na klavíri. Vladimír Kunca bol umeleckým vedúcim detského spevokolu Balónik pri MsKS v Michalovciach, Gabriel Uličný dlhodobo hudobne viedol súbor Rozkvet a Eduard Tokár viedol ľudovú hudbu v bývalom FS Strážčan a dodnes vedie školskú ľudovú hudbu na našej škole. Medzi našimi absolventami nájdeme dnešných učiteľov ZUŠ, MŠ a ZŠ, spevákov v zboroch, profesionálnych orchestrálnych hudobníkov, študentov konzervatórií, umeleckých stredných i vysokých škôl a akadémií. Mnohí absolventi zostali vernými milovníkmi umenia a dnes do našich tried privádzajú svoje vlastné deti.

Od histórie po súčasnosť

3. Súčasný, odbory a život školy

Dnes na Základnej umeleckej škole v Strážskom pracuje 7 pedagógov a 2 nepedagogickí pracovníci. V troch umeleckých odboroch študuje zhruba 170 žiakov. V roku 2012 škola získala právnu subjektivitu. V roku 2016 pribudol Literárno-dramatický odbor, ktorý do konca školského roka 2026 viedla Anna Soročinová. Výtvarný odbor vedie Mgr. art. Peter Králik, ktorý je zároveň riaditeľom školy. V Hudobnom odbore v súčasnosti pôsobia a pôsobili pedagógovia: Nadežda Biľová, DiS. art. (hra na klavíri), Katarína Čakurdová, DiS. art. (hra na akordeón, hudobná teória), Mgr. art. Eduard Tokár (hra na husliach), Peter Kunca (hra na dychových nástrojoch, spev, hudobná teória a klavír), Dávid Grundza (hra na klavíri a klávesových nástrojoch, od roku 2025) a do roku 2025 tu pôsobila Mária Uličná, DiS. art. (hra na gitare). Pri ľudovej hudbe vypomáha od roku 2025 Mgr. Ján Majurník, ktorý dopĺňa výučbu na cimbal a akordeón. Významnou iniciatívou v rámci hudobného odboru bola aj akordeónová súťažná prehliadka, o ktorej zrod a úspešný priebeh dvoch ročníkov v rokoch 2014 a 2015 sa osobitne zaslúžila pani učiteľka Katarína Čakurdová. V roku 2025 školská ľudová hudba pod vedením Mgr. art. Eduarda Tokára štúdiovo nahrála pásmo tradičných vianočných kolied. K nahrávke vznikolv spolupráci s Petrom Pavolkom aj sviatočný videoklip, ktorý krásne umocnil

čaro Vianoc a spestril vianočnú atmosféru. Významnú stopu v živote školy zanechávajú aj žiaci literárno-dramatického odboru pod vedením Anny Soročinovej. Pravidelne prinášajú cenné umiestnenia zo súťaží v umeleckom prednese z celokrajských i celoslovenských kôl (ako je Hviezdoslavov Kubín). Tvorivú a scénickú prácu odboru podčiarklo v roku 2024 aj účinkovanie s divadelným predstavením na festivale Noc divadiel v obci Kladzany. V roku 2023 sa na škole začala formovať školská kapela, ktorá zastrešuje popovú a alternatívno-rockovú sekciu. Jej zostavu tvoria súčasní žiaci, absolventi aj priatelia školy pod vedením Petra Kuncu. Pri jej zrode a fungovaní stáli aj naši bývalí absolventi ako Dušan Cacara a osobitá vďaka patrí známemu hudobníkovi Stanislavovi Sninskému, ktorý sa mladým talentom venuje úplne nezištne a odovzdáva im svoje bohaté muzikantské skúsenosti. Škola počas svojej histórie vystriedala tri budovy – v súčasnosti sídli v priestoroch Domu kultúry na Družstevnej ulici 509 v Strážskom. V minulosti mala škola svoje elokované pracoviská aj v okolitých obciach Staré, Vinné, Jovsa, Tovarné a Topoľovka. Dnes disponuje kvalitným materiálno-technickým vybavením. V koncertnej sále sa nachádza moderná zvuková aparatúra pre koncertnú činnosť. Postupne obnovujeme hudobný nástrojový park a s podporou mesta a sponzorov dopĺňame aj vybavenie pre výtvarný a literárno-dramatický odbor. V posledných rokoch sme úspešní v rôznych grantových výzvach, vďaka ktorým dopĺňujeme školské a umelecké potreby a realizujeme pestré tvorivé aktivity. Veľkou oporou je pre nás úzka spolupráca so Združením rodičov, ktorí nám aktívne pomáhajú pri organizovaní školských a kultúrnych podujatí.

03

4. Podujatia, tradície a projekt Zóna umenia

Každý školský rok prináša okrem výučby aj bohatú prezentáciu výsledkov na verejnosti: triedne a verejné koncerty, tradičný vianočný koncert, výchovné koncerty pre školy, prípravu žiakov na súťaže a vystúpenia pri príležitosti Strážčanského jarmoku či výročí okolitých obcí. Naši žiaci a pedagógovia pravidelne obohacujú svojím hudobným programom vernisáže umeleckých výstav, prinášajú radosť obyvateľom Zariadnia sociálnych služieb Harmónia v Strážskom a svojimi vystúpeniami spestrujú rôzne kultúrno-spoločenské podujatia v meste i v celom okolí regiónu. Na škole sa pravidelne konajú aj tvorivé workshopy a stretnutia s umeleckými osobnosťami. Osobitné miesto v živote školy má projekt Zóna umenia, spojený so Strážčanským jarmokom. Vznikol ako umelecké sympóziu, kde pozvaní umelci spolu s našimi žiakmi (najmä z výtvarného odboru) skrášľovali verejný priestor mesta malbami a objektmi. Tento projekt prešiel postupným vývojom a od roku 2024 funguje v modernej podobe letnej výstavy obrazov a umeleckých diel s rôznymi námetmi, ktorá spestruje kultúrne leto v meste.

5. Význam umeleckého vzdelávania a poslanie ZUŠ

Škola dnes slávi 50 rokov samostatnej činnosti a 55 rokov umeleckého vzdelávania v Strážskom. Jej prvoradým cieľom vždy bolo a zostáva poskytovať kvalitné vzdelávanie. Dôkazom naplňovania tohto cieľa je samotná trvácnosť a úspechy školy, ktorá si právom zaslúži pevné miesto v meste aj do ďalších desaťročí. Umenie a kultúra boli, sú a vždy budú prirodzenou súčas-

ťou nášho každodenného života. Záujem o umenie má vzostupný trend po celom svete. Umenie nie je pre človeka zbytočným luxusom, ale vnútornou potrebou. Je osobitou formou ľudskej tvorivosti, ktorá vyjadruje to, čo sa nedá vyjadriť bežným slovom. Prináša hlboký zážitok, duševné naplnenie, navracia rovnováhu a uvoľnenie. Právě umenie spoznáme podľa stopy, ktorú v nás zanechá, a podľa toho, že nás vedie k ušľachtilejšiemu životu. Umelecké vzdelávanie kultivuje osobnosť žiaka, rozširuje okruh jeho skúseností, rozvíja talent a buduje trvalý vzťah ku kráse. Naši pedagógovia odovzdávajú žiakom nielen vedomosti a zručnosti, ale vedú ich k láske k umeniu. Prostredníctvom umeleckej výchovy získavajú deti a mládež pocit duchovného zázemia, istoty a vnútorného obohatenia, ktoré ich sprevádzajú celým životom bez ohľadu na to, akému povolaniu sa v budúcnosti budú venovať.

6. Podakovanie a želanie do budúcnosti

Pri príležitosti tohto významného jubilea vyslovujem úprimnú úctu a podakovanie všetkým, ktorí sa pričínili o vznik, rozvoj a dobré meno našej školy. Moje podakovanie patrí všetkým bývalým i súčasným pedagógom a zamestnancom, bez ktorých obetavej práce by škola nebola tým, čím je dnes. Taktiež nezabúdam na našich absolventov, ktorí šíria dobré meno školy doma i v zahraničí. Úprimne ďakujem nášmu zriaďovateľovi – Mestu Strážske, zastúpenému primátorom Mgr. Patrikom Magdoškom, ako aj jeho predchodcom za podporu a vytváranie podmienok pre fungovanie školy. Ďakujem rodičom za dôveru, s ktorou nám zverujú svoje deti, a všetkým sponzorom, partnerom a priaznivcom

umenia za ich priazeň a pomoc. Do ďalších rokov prajem Základnej umeleckej škole v Strážskom, aby bola aj naďalej miestom tvorivosti, radosti a inšpirácie, a aby s láskou a na vysokej úrovni plnila svoje ušľachtilé poslanie.

Mgr. art. Peter Králik
riaditeľ Základnej umeleckej školy
v Strážskom

Niekde ďaleko, veľmi, veľmi ďaleko existuje svet, kde ľudia nosia svoje srdcia na dlaniach. Nemyslím tým, že sú takí láskaví. Tam to nie je metafora tak ako v našom svete. Nie, oni svoje srdcia naozaj nosia. V ich svete sú to malé stvorenia, ktoré myslia a cítia. Každé z nich vyzerá tak po svojom. Niektoré majú modrú farbu, iné psie ušká, ďalšie pripomínajú ceruzky. A každé verne stojí po boku svojho majiteľa až do doby, kým ich človek nezačne niekoho ľúbiť. Vtedy sa srdiečko postaví a s vierou dôjde k tomu, kto má byť jeho nový majiteľ. A so spomienkami na toho, komu pôvodne patrilo, mu ostáva len nádej, že ho nový pán vezme do náručia a postará sa oň.

Barbora Demeterová žiačka LDO,

04

Príhovor primátora mesta Strážske

Vážený pán riaditeľ, milí pedagógovia, absolventi, žiaci, občania mesta Strážske...

Je mi nesmiernou čťou a potešením vzdať úctu inštitúcii, ktorá už po polstoročie formuje kultúrne srdce nášho mesta – Základnej umeleckej škole v Strážskom. Tento rok je pre nás rokom hlbokej vďačnosti a osláv. Pripomíname si 55 rokov umeleckého školstva v Strážskom a 50. výročie oficiálneho vzniku samostatnej školy.

Keď v septembri 1971 zazneli v našom meste prvé tóny vtedajšej michalovskej pobočky ľudovej školy umenia, nikto netušil, do akej košatej a silnej koruny tento umelecký strom vyrastie. Obrovský záujem rodičov a nadšenie detí viedli k tomu, že 1. augusta 1976 vznikla samostatná škola.

Z hudobného odboru sa postupne rozrástla o výtvarný odbor a literárno-dramatický odbor. Bránami školy odvtedy prešli stovky detí. Učili sa tu nielen technike hry na nástroj, ťahom štetca či prednesu, ale najmä citlivosti k svetu, disciplíne a kráse. Mnohí z nich dnes robia nášmu mestu skvelé meno doma i v zahraničí. Hovorí sa, že umenie zotiera z duše prach každodenného života. A vy, milí pedagógovia, tento prach z duší našich detí trpezlivo stierate deň čo deň. Vaša práca nie je len zamestnaním – je to poslanie, ktoré si vyžaduje kus vlastného srdca. Za toto polstoročie trpezlivosti, lásky a prebúdzania talentov vám patrí naša hlboká poklona a obdiv.

Vážená základná umelecká škola, k Tvojmu jubileu Ti v mene nás všetkých srdečne blahoželám. Do ďalších desaťročí Ti prajem, aby si zostala pevným majákom kultúry a inšpirácie v našom meste. Prajem celému vedeniu a učiteľskému zboru neutíchajúcu tvorivú energiu, pevné zdravie a neutíchajúcu radosť z úspechov vašich zverencov. Žiakom prajem prostredie plné porozumenia, kde strach z chyby nahrádza zvedavosť a chuť tvoriť. Nech sú ďalšie roky školy lemované potleskom vďačného publika, plnými výstavnými sieňami a najmä šťastnými a hrdými absolventmi. Nech je umenie v Strážskom aj naďalej tou najkrajšou spoločnou rečou, ktorá nás spája. Všetko najlepšie do ďalších rokov!

Patrik Magdoško
Primátor mesta Strážske

Súčasné odbory ZUŠ

Hudobný odbor

Vzťah k hudbe, chuť prejavovať sa hudobne je základným predpokladom pre úspech hry na akomkoľvek hudobnom nástroji. Naša škola má širokú škálu pôsobnosti pevne podchytiť tento základný predpoklad u detí v prípravnom štúdiu, ktoré majú po jeho absolvovaní možnosť vybrať si z ponuky hudobných nástrojov, na ktorom sa chcú naučiť hrať. Žiakom poskytujeme okrem výuky spevu a hry na rôzne sólové hudobné nástroje (klavír, akordeón, zobcová flauta, husle, cimbal, gitara) aj možnosť pôsobenia v rôznych komorných zoskupeniach, sláčikovom súbore, akordeónovom súbore, gitarovom súbore, ľudovej hudbe a speváckom zbore. Do formy rozšíreného vyučovania sú zaradené deti, ktoré sú mimoriadne nadané, talentované a majú záujem v budúcnosti pokračovať v štúdiu na strednej a vysokej škole umeleckého zamerania.

Literárno-dramatický odbor

Je syntetizujúcim odborom, ktorý ponúka dramatické, rečové, prednesové a slovesné tvorivé činnosti, písané slovo. Žiaci nadobúdajú schopnosť osobitného a kultivovaného prejavu v divadelnej, prednesovej a slovesnej oblasti. Nadobúdajú hlbší vzťah k materskej reči. Tento odbor vychováva z detí a mládeže budúcich amatérskych divadelníkov, režisérov, recitátorov, čitateľov, vzdelaných a náročných divákov. Tým najtalentovanejším jednotlivcimbacom pomáha pripraviť sa na štúdium herectva, réžie, dramaturgie, scenáristiky, bábkoherektva, divadelnej a filmovej vedy, učiteľstva dramatickej výchovy na vysokých umeleckých školách, pedagogických a filozofických fakultách.

Výtvarný odbor

Výtvarné umenie obsahuje mnohopohľadovosť poznávania a vyjadrovania sa. Z tohto integrujúceho charakteru výtvarného umenia vychádza výtvarná výchova, výchova umením, nesúca v sebe predpoklady prepojenia citovej a rozumovej výchovy, smerujúcej k rozvoju indiv. Výtvarné umenie obsahuje mnohopohľadovosť poznávania a vyjadrovania sa. Z tohto integrujúceho charakteru výtvarného umenia vychádza výtvarná výchova a výchova umením, nesúca v sebe predpoklady prepojenia citovej a rozumovej výchovy. Smeruje k všestrannému rozvoju individuality jednotlivca, jeho tvorivého potenciálu, estetického cítenia a kritického myslenia. Spája zážitkový rozmer s teoretickým poznaním, čím pomáha kultivovať osobnostné hodnoty a vnímanie sveta v širších súvislostiach.

HRA NA GITARE

Mária Uličná, DiS. art. (od roku 1979 do roku 2025)

Gitara je hudobný nástroj so všestranným využitím, uplatňujúcim sa vo všetkých hudobných žánroch. Obsah učebných osnov hry na gitare je koncipovaný tak, aby si žiak prostredníctvom získaných zručností a vedomostí vytváral trvalý vzťah k hudbe a k nástroju, aby si postupne osvojil potrebu samostatného štúdia a tvorbu vlastného repertoáru. Na štúdium hry na gitare sa prijímajú deti od deviatich rokov. Toto je optimálny vek prijatia dieťaťa na štúdium hry na gitare. Nevylučuje sa však prijať aj deti mladšie, pokiaľ majú požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Práca učiteľa so žiakmi v predmete hra na gitare je charakteristická individuálnym prístupom a používaním adekvátnych metodických postupov a foriem práce nielen v súvislosti s vekom dieťaťa, ale aj z hľadiska jeho celkového nadania a úrovne talentu.

HRA NA HUSLIACH

Mgr. art. Eduard Tokár (od roku 1991)

Pri hre na husliach ide o využitie prirodzenej pohyblivosti dieťaťa, jeho schopnosti aktívneho (ale krátkodobého) sústredenia. Učebné osnovy sú zostavené tak, aby žiak počas štúdia v ZUŠ získal všetky základné odborné vedomosti z hry na husliach, ktoré mu umožňujú uplatniť sa podľa jeho schopností, zručností a záujmov. Mal by zvládnuť účinkovanie v amatérskych hudobných zoskupeniach, samostatne naštudovať jednoduchšie skladbičky rôznych štýlových období a byť dostatočne vyspelým konzumentom hudby, ktorý má rozvinuté hudobnoestetické cítenie.

HRA NA FLAUTE a SPEV

Peter Kunca DiS. art. (od roku 2010)

Základy hry na zobcovej flaute môžu z hľadiska fyziologického a psychologického zvládnuť deti od 5 rokov. Okrem toho hra na zobcovej flaute je základom pre hru na iných dychových nástrojoch – drevených alebo plechových. Dychová hygiena, držanie tela, práca rúk v súčinnosti s dychom – to všetko sú veľmi dôležité atribúty zdravého vývinu detského organizmu. Hra na zobcovej flaute slúži ako podporná liečba pri astmatických poruchách, prípadne môže slúžiť ako prevencia pred negatívnymi prejavmi v dýchaní jedinca.

Štúdium spevu na ZUŠ rozvíja hlasové možnosti, hudobný sluch a správnu techniku dýchania či tvorby tónu. Žiaci sa prostredníctvom pestrého repertoáru zoznámia s rôznymi hudobnými štýlmi a získajú zdravé sebadomie pri vystupovaní na verejnosti.

Hudobný Hodbor

HRA NA KLAVÍRI

Nadežda Biľová, DiS. art. (od roku 1980)

David Grundza DiS. art. (od roku 2025)

Klavír má stanovenú výšku tónu, pomerne jednoduchý prstoklad, hra je názorná. Vstup do hudby je preto nenútený. A predsa sa problémom klavírnej výučby zaoberajú pedagógovia, interpreti i metodici už od samého začiatku klavírneho umenia. Sebalepší postup sa nemusí osvedčiť v práci každého pedagóga a s každým žiakom. Učebné osnovy základného štúdia ZUŠ sú rozdelené do štyroch na seba nadväzujúcich tematických celkov, resp. blokov, pretože ciele v jednotlivých ročníkoch základného štúdia sa navzájom mekrývajú. V každom celku hlavným cieľom je rozvíjať hudobné cítenie, estetický vkus, tvorivé schopnosti a technickú zručnosť detí.

HRA NA AKORDEÓNE

Katarína Čakurdová, DiS. art. (od roku 1984)

Mgr. Ján Majurník. (od roku 2025)

Akordeón zaujíma výrazné miesto v hudobnom interpretačnom živote. Napriek tomu, že prešiel dlhodobým konštrukčným vývojom, zaznamenávame jeho technické zdokonaľovanie aj v súčasnosti. Basová tastatúra nástrojov so štandardnými basmi bola rozšírená o melodické basy, ktorých diapazón vytvoril pre akordeonistu priestor autentickejšej interpretácie i takých skladieb, ktoré boli pôvodne napísané pre iný nástroj. Akordeón má široké uplatnenie ako nástroj koncertný, sólový i sprievodný, v klasickej i v zábavnej hudbe. Vyučovanie hry na akordeóne je koncipované na nových progresívnych princípoch, ktoré umožňujú žiakom získať také odborné vzdelanie, aby sa mohli uplatniť v záujmovoumeleckej, ale aj v profesionálnej činnosti.

Literárno-dramatický Lodbor

Anna Soročinová, DiS. art. (od roku 2015 do roku 2026)

Zóna umenia

Výtvarný Vodbor

vedie Mgr. art. Peter Králik (od roku 2012)

Galéria

prierez históriou a súčasnosťou

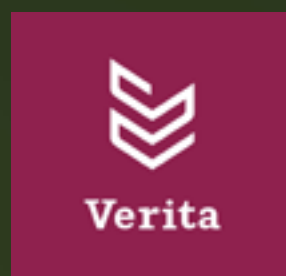

Ďakujeme

u. fond
na podporu
umenia

Katalóg k 50 výročiu ZUŠ /
pamätaná publikácia
Zostavil: Mgr.art. Peter Králik
Fotografie: školský archív

Grafická úprava: Samuel Čekľovský
Vydavateľ: Základná umelecká škola
Miesto a rok: Strážske, 2026
Tlač: Redlama s.r.o.

Náklad: 100 ks
Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu
umenia, a mesto Strážske
© 2026 ZUŠ. Všetky práva vyhradené.
www.zusstrazske.webnode.sk